

ABONAMENTUL

Pe un an . . . . 150 Lei
Pe 6 luni . . . . 75 Lei
Pe 3 luni . . . . 40 Lei
Pentru America 2 Dolari
Numărul 3 Lei

Pentru inserate se plătesc 5 lei de șir garmond.
La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate

Unirea

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Pentru restanțieri

Incheindu-se întâia jumătate de an și având încă foarte mulți abonenți cari n'au achitat abonamentul pe anul în curs — ba mai avem și de cei cu restanțe pe anii trecuți —, rugăm stăruitor pe toți restanțierii noștri, să bi-nevoiască a ne plăti datoriile cât mai lărgă întâiere pentru ca și noi să putem satisface îndatoririlor grele, pe cari le avem.

RED. ȘI ADM. „UNIRII“.

La sfârșit de an.

(*) E vorbă, evident, de sfârșitul anului școlar, al șeptelea după înfăptuirea idealului nostru național. De pe urma muncii lui de 10 luni vor ieși de nou în arena vieții câteva mii de bacalaureați și vor trece în clase mai înalte zeci și sute de mii de elevi și eleve de pe cuprinsul acestei țări.

Dela 1918, anul de izbăvire al neamului nostru, școlile românești au sporit mereu și deodată cu numărul lor a crescut în proporție și numărul micilor ei cetățeni. Punând cifrele statistice dela sfârșitul anului școlar trecut a-lături de celea din anii dinainte de 1918, putem vorbi cu drept cuvânt de o adevărată invaziune a satelor noastre la școlile dela orașe. Și datele ultimului an vor arăta, sub raportul acesta, o situație și mai depărtată de aceea din vremile robiei noastre culturale și naționale.

Pe cât de mângăitor este însă gândul acestui însemnat spor, care desigur n'are să se oprească aici, pe atât de îngrijorător este faptul, că lumea noastră din Ardeal — fiindcă la ea ne gândim cu deosebire —, continuă a vedea rostul școlii aproape tot numai în direcția cunoscută din vremile de apăsare: de-a face din ucenicii ei dascăli și preoți, ori — în cel mai bun caz —, cum s'a obișnuit a se spune —, ceva medic, avocat, inginer, sau un funcționar oarecare în diferitele slujbe și dăstării cari ni-s'au deschis acum cu diuimul. Elevii școlilor secundare, mai mult ori mai puțin dotați — cum vor fi — sunt purtați și împinși oarecum cu de-a sila până sus la bacalaureat, și puțini sunt aceia, cari, dându-și seamă de noile condiții ale vieții noastre etnice, că judece situația mai real și să lucreze în conformitate cu această judecată. Carierele practice și cu deosebire acelea cari pot fi îmbrișate cu clase mai puține — ne gândim evident la multiplele meserii și la branșele comerciale: adevărate pepiniere ale bunăstării materiale și cetățuii inexpugnabile ale consolidării noastre etnice — sunt și azi foarte mult neglijate, dacă nu chiar disprețuite.

Or, asta este o mare greșală și, dacă ne gândim la răul imens ce poate urma din

faptul, că terenul acesta este și va fi pe viitor și mai mult ocupat de fiii altor neamuri, cari nu mai pot ajunge atât de ușor la funcțiunile publice din trecut, putem să o numim — va admite oricine — chiar o crimă națională.

Să ne dăm deci din bună vreme seamă de aceste adevăruri elementare, pe cari ni-le sugerează încheierea de acum a unui nou an școlar. Părinții vor putea să vadă acum din „Aviz“-urile de sfârșit de an, în cari noile dispoziții școlare s'au îngrijit să introducă — așa se spune și n'avem motive să ne îndoim — o mai sigură normă de apreciere, dacă fiii lor au, ori nu, calitățile necesare pentru a fi lăsați ori chiar îndemnați să meargă înainte, ori doară e cazul de-a abandona răul obicei — e-ai „împinge“ cu puterea, și de a-i îndruma, cu tot riscul unei nedrepte și neînțelegătoare judecări a vecinului din dreapta ori din stânga, spre vre-o carieră practică, pentru care găsec că ar fi potriviți. La alte neamuri — chiar dintre cele conlocuitoare — meseriile nu se ocupă de cei cari abia au școlile primare, ci de absolvenți, ori măcar elevi, ai cursului inferior dela școlile secundare. Ba, sunt destule cazuri, și ele vor spori desigur pe viitor, când șorțul de ucenicie încinge mijlocul chiar al unor elevi din cursul superior al acestor școli. Și atunci e timpul să facem și noi asemenea.

Preoțimei noastre îi revine sub raportul acesta un rol din cele mai însemnate. La orașe ca și la sate — dar mai ales în acestea —, sunt atâția părinți, cari au încă lipsă de o bună îndrumare de un sfat și îndemn cuminte, pe care nime nu-i mai chemat să li-l dea decât chiar preotul lor.

Să nu pregetăm deci a ne face cu toții pe deplin datoria, canalizând puterea și energia neamului nostru spre arteriile și rîurile dătătoare de viață.

Biserica încoronării și arcul de triumf. Sub titlul: „Necuviinți față de Coroană“, d. N. Iorga publică în numărul dela 24 Iunie a „Neamului românesc“ următoarele șire, pe cari le reținem pentru a ne face și noi ecoul opiniei publice, adânc scârbite de indolența cu care sunt tratate cele mai importante „monumente“ ale demnității noastre naționale:

„Acum, trei ani, spune d. N. Iorga, s'a făcut, de guvernul liberal, încoronarea. Și, pentru ca amintirea acestui mare act național să se veșnicească, s'au ridicat două monumente, menite, de sigur, să arate și gustul și seriozitatea noastră: Biserica dela Alba Iulia și Arcul de triumf dela Șosea. Ridicate în pripă, ele trebuiau întărite și transformate în așa fel încât să fie un simbol al demnității, mândriei și puterii românești.

„Dar de atâta vreme s'a atras atenția asupra dărăpănării Arcului. Acuma putem spune că tot așa se petrece și cu lăcașul încoronării, așezat în fața pietrelor seculare a catedralei maghiare. Nu se știe nici a cui este: Două die-

cese se bat pe dânsa. N'are nici un păzitor. Coperișul e spart. Tencuielile cad. Zidul de beton armat crapă. Covorul de trei sute de mii de lei a fost complect mâncat de molii. Tot ce se poate fura s'a furat.“

D. Iorga mai adaugă apoi, că, în schimb, „tot ce privește partidul liberal și dinastia lui“ e pios conservat, văzând în aceste dărăpănări direct o necuviință față de Coroană. Dar ori cum, ar fi, e sigur că lucrurile acestea nu ne fac cinste. Și dacă minoritarii noștri se bucură, cercând să vadă în ele un semn al apropiatei destrămări a statului nostru, avem o îndoită datorie de-a face din ele ceea ce trebuie să fie: Adevărate fortărețe ale trăinicieii stăpânirii noastre pe aceste plaiuri.

Economiile cari se impun, nu aici trebuie făcute!

Învățământul nostru secundar. În locul publicației foarte puțin prezentabile din anul trecut, ministerul instrucțiunii publice a scos acum, în pragul reformei învățământului secundar, un Anuar al acestui învățământ, care ne face cinste. El cuprinde date aproape complete asupra tuturor școlilor secundare și este precedat de o interesantă expunere asupra situației și dezvoltării acestui învățământ din anul școlar ce se încheie acum.

Grupate după provincii, numărul de 363 școli secundare se repartizează pe cum urmează: *In vechiul regat* avem azi 48 licee de băeți, 34 licee de fete și școli secundare de gr. II., 47 gimnazii de băeți, 12 școli secundare de gr. I. — ceea ce față de situația din anul 1915—6 înseamnă aproape o dublare a liceelor și gimnaziilor de băeți și aproape o înzecire a școlilor de fete. *In Ardeal* statul are 136 școli secundare și anume: 38 licee de băeți, 12 licee și școli secundare de gr. II. de fete, 19 gimnazii de băeți, 12 școli secundare de fete gr. II., 55 școli medii sau civile. *În Bucovina* sunt 13 licee de băeți, 4 de fete și 2 gimnazii de băeți. Iar *Basarabia* are acum 67 școli secundare, între cari 17 licee de băeți, 13 de fete, 7 gimnazii de băeți, 1 școală sec. de fete gr. II. și 29 școli medii și civile.

La aceste școli secundare sunt a se mai adauge 95 școli normale, între cari 58 de băeți (în Ardeal 15), 32 de fete (în Ardeal 8) și 5 pentru conducătoare de grădini de copii (în Ardeal 2). Tot aici trebuie socotite și cele 86 școli comerciale, între cari 27 superioare; cele 55 școli profesionale de fete, între cari 2 de gr. al II-lea; cele 5 școli de menaj și 151 școli de meserii, cari toate la oaltă ne dau un număr de 297 școli profesionale.

În fine sunt școlile particulare, între cari Anuarul a trecut cu anticipație — se credea poate, că până la apariția lui neapărat se va fi votat legea învățământului particular — și toate școlile confesionale, în număr total de 240, cari se repartizează astfel: În vechiul regat 68 licee, gimnazii și școli secundare și 4

școli profesionale; în Ardeal 40 licee, 57 școli medii, 23 școli normale, și 8 școli profesionale; în Bucovina 8 licee și 1 școală civilă, iar în Basarabia 36 licee și 6 școli civile.

Mai amintim aici, că cele 363 școli secundare de stat au avut 4007 profesori și 114,280 elevi, școlile normale 1613 profesori și 23,382 elevi, școlile profesionale 2763 profesori și 35,945 elevi, iar școlile particulare 3159 profesori și 40,779 elevi.

Iarși patriarhatul

Chestia patriarhatului nostru român în lumina Apusului *)

Parlamentul român, la sfârșitul anului 1924, a votat un proiect al ministerului, care ridică pe mitropolitul de București, Mgr. Miron, la demnitatea de patriarh. Exemplul a fost dat din partea Rusiei în 1917, din partea Georgiei în 1918, din partea Sârbiei în 1920. Și el va fi urmat de alții. În Cehoslovacia, printre preoții apostatați sunt chiar mai mulți candidați la demnitatea patriarhală. Bulgaria, republica electronică vor încorona probabil, la rândul lor, și ele episcopatul național prin un patriarh, în datace vor pierde definitiv nădejdea de-a se instăpâni într-o zi nu prea depărtată asupra palatului patriarhal din Phanar dela Constantinopol.

Ceeace caracterizează actul României este extrema sa simplificare. Un proiect guvernamental, un vot al parlamentului, și iată că avem un nou patriarhat: Perspectivele religioase dispar, considerațiile politice și economice, de ordin național și internațional, decid totul. Care alt stat nu va găsi, că este ușor și avantajos de-a asigura acelaș prestigiu șefului național al autocefaliei sale?

Această ridicare de diverse patriarhate naționale constituie o consumare a diviziunii etnice a creștinătății disidente din Orient. Fiecare stat, pentru o domina episcopatul național,

*) Sub titlul »Après la mort du patriarche Tikhon«, se publică mai nou în seria de volume ce apar la Roma sub titlul »Orientalia christiana«, o revistă asupra vieții religioase din Orient, în care găsim și această deosebit de interesantă: »Ochire asupra României«.

Il izolează și îi suprapune un patriarh local; dar va realiza el cu acest preț acordul religios al ortodocșilor săi? În aceste țări, pe cari le rod certele dintre partide și rivalitățile de rasă, este foarte problematic. Fiecare patriarh va ajunge mai curând un simbol religios al luptelor și animozităților unei națiuni contra celorlalte. Bizanțul a pierit, pentru că creștinătatea sa, separată de ecumenicitate, s'a adaptat tuturor oscilațiilor politice. Azi, mai mult decât oricând, în statele de fragmente, subordnarea religiei politice va ruina temelile spirituale ale națiunilor, legând sufletele de un creștinism de partide. Patriarhii vor cădea deodată cu ministerele, ca mai dăunăzi mitropolitul din Atena. Singură biserica supranațională și universală, cum a voit-o Hristos, poate scăpa neamurile, ca și indivizii, de curentele imoralității, a comunismului sovietic, și a impietății morbide și mortale, cari îi amenință.

Se întâmplă, că mireni pii și instruiți înțeleg mai curând aceste adevăruri manifeste, ori cel puțin le mărturisesc mai liber decât membrii ierarhiei disidente, fără îndoielă foarte legată de condițiile ineseși ale existenței lor. A dovedit-o aceasta de curând, d. Oaisifor Ghibu, un profesor de universitate română, prin broșura: »Inființarea patriarhatului român«, editată de Societatea de mâine.

Mai de mult și mai apropiat, mulți Români cu vederi clare au semnalat cât de mult ar câștiga patria lor prin intrarea în aceasta unitate universalistă. Prof. Ghibu reamintește câteva din aceste păreri. Și după ce parlamentul român, ridicând pe mitropolitul Miron din București la demnitatea patriarhală, sancționează principiul de-a asocia sub un patriarh pe episcopii ortodocși ai națiunii, cum nu vor recunoaște creștinii din toate țările intențiunea divină a Mântuitorului de-a încredința lui Petru și următorilor săi o misiune specială pentru a asigura unitatea și cooperarea episcopilor întregului univers? *Habemus Papam*, scrie în subtitlu prof. Ghibu; el dorește ca »noul patriarh să ceară a se pune în armonie canonică și dogmatică cu totalitatea bisericii universale« (p. 18). Conducătorii politici și religioși ai României nu înțeleg însă această datorință și această oportunitate. Un fel de protectorat ro-

mân asupra Orientului îi amăgește pe mulți ca un miragiu; visând de-a lua la Ierusalim și aiurea succesiunea rusească, și fiind bucuroși de-a se inspira chiar de legislațiunea țaristă contra catolicilor de rit oriental...

Dee Dumnezeu ca ceilalți, mai creștini și mai clari la vedere, să-și oprească patria dela povârnișul, pe care persecuția anticatolică a făcut să alunese Rusia, până la catastrofa din 1917.

BISERICESȚI

Dumineca trecută s'a ținut la Roma din partea sf. Părinte Pius al XI-lea o nouă beatificare, aceea a martirilor canadezi, Iesuii de origine franceză, cari au fost omorâți pe la mijlocul veacului al XVII-lea de indienii autohtoni ai pădurilor seculare din Canada și Statele unite, unde au mers să vestească evangheliul mântuirii. Conducătorul acestor 8 martiri a fost păr. Ioan de Brébeuf, un apostol și martir, care se apropie de mărimea sfântului Francisc Xaveriu.

In legătură cu visitația canonică a Preasfințitului dela Lugoj în părțile Orăștiei »Libertatea« de acolo scrie în numărul său din urmă (25 Iunie), că la recepțiile cari au avut loc Dumineca trecută la Orăștie »biserica ortodoxă nu s'a înfățișat«, spunând că lucrul acesta a făcut »o neplăcută impresie«.

Nu suntem la întâiul caz, când »frații« dovedesc atitudine față de arhieriei noastre și de aceea ne bucurăm, că păr. Moța dela conducerea »Libertății«, care este un preot ortodox, desaproabă fățiș atari puitări, cari ne socotesc cele mai elementare regule de bună simț, și cari nu pot fi scuzate cu nici un fel de »încordare« dintre cele două biserici românești.

Increștând reducerea timpului de studii la facultății teologice din București dela 4 la 3 ani, »Sionul Românesc« din Lugoj ridică de nou chestia facultății noastre de teologie care, deși pusă de ani de zile, nu numai că nu a ajuns să fie soluționată, ci mai curând pare

Foiața „Unirii“

O ANIVERSARĂ

Pastorală Preasfințitului ALEXANDRU al Lugojului, dată din prilejul aniversării de 1600 ani a primului Conciliu ecumenic dela Nicea (325) *)

Sfinția Sa Papa dela Roma în scrisoarea, ce a trimis-o la 4 Aprilie 1925 secretarului Congregației orientale din Roma, Card. Tacci, și-a exprimat dorința, ca aniversarea a șasăsprezece veacuri dela întâiul săbor ecumenic dela Nicea, ținut la 325, care se împlinește în acest an, să se prăznuiască în întreaga biserică ecumenică catolică cu toată pietatea, pompa și însuflețirea. Ca o urmare a dorinței Sfântului Părinte, care pentru noi este poruncă, Cardinalul Tacci ne-a recerșat și pe noi episcopii români uniți, să dăm atențiunea cuvenită acestei aniversări, prăznuind și noi amintirea acestui cel dintâiu mare săbor al bisericii lui Isus Hristos, ținut la Nicea Bitiniei din Asia mică. Așa se explică deci, că eu ca episcop al sufletelor Voastre mă adresez către Venerabilii Frați preoți ai eparhiei de Dumnezeu păzite a Lugojului, rugându-i, ca în marea sărbătoare a sfinților Apostoli Petru și Pavel să citească această scrisoare a mea pastorală în fața obștei credincioșilor și în acelaș timp să țină împreună cu Voi, Fiii mei, un Te-Deum la sfârșitul slujbei ca semn de mulțumită lui Dumnezeu cel atotputernic. Pastorală Vă va arăta pe scurt importanța întâiului mare săbor al bisericii, temelia tuturor

*) Prăznuită de întreagă creștinătatea, era firesc cu biserica noastră să se alătore și ea la prăznuirea acestei aniversare. De aceea dăm cu plăcere această pastorală a Preasfințitului dela Lugoj, ale cărei dispoziții pot fi urmate și în alte eparhii.

N. R.

celorlalte de după dânsul, iar Te-Deum-ul va fi dovadă vie că aceeaș credință în Isus Hristos neclintit stabilită de cei 318 mari Părinți ai bisericii, neschimbat rămasă dealungul veacurilor până în ziua de astăzi, a ajuns la noi, fiii lor în ale credinței.

Invățătura, cu care s'a ocupat înainte de toate săborul din Nicea, a fost învățătura eretică a lui Ariu, preot în Alexandria, care slugia acolo în biserica parohială Baucalis. Om trufaș, ambițios, nesincer și viclean, cum ni-l descriu istoricul Socrate, sf. Epifaniu, Teodoret și alții, sub episcopul Alexandru, patriarh al Alexandriei, cuteză să învețe pe la anii 320, că Isus Hristos a avut un început al existenței sale, că fu o clipă, un moment, când acesta nu era în ființă, că deci Fiul dintru neființă a ieșit întru ființă, răspunzând astfel episcopului său Alexandru, care susținea învățătura dreaptă a bisericii că Fiul din veci este. Această părere greșită a lui o și trimite multor episcopi rugându-i, prin scrisori, cum ne spune istoricul Sozomen, să se întrepună pentru dânsul, dacă îl aprobă, pe lângă episcopul său, care îi poruncise să se lapede de greșelile lui. Cu Ariu ținură Eusebiu din Nicomedia și Eusebiu din Cezarea, Paulin din Tir, Teodot din Laodicea și alții mulți, o mulțime de preoți, și diaconi. Sf. Epifaniu ne vorbește de 7 preoți, 12 diaconi și 700 fecioare sfințite lui Dumnezeu. Văzând episcopul Alexandru, că încercările sale de a-l abate pre Ariu dela greșeala lui, care tăgăduia lui Isus

Hristos dumnezeirea, sunt zadarnice, conchem la anul 321 un mare săbor în Alexandria, care luă parte aproape 100 de episcopi din Egipt și Libia, în care Ariu și părtașii dânsului fură afurișiți. Alungat din Alexandria din partea episcopului său, Ariu își răspândește învățăturile sale pretutindeni în scris și cu cuvântul, în scris mai ales în scrierea-i de frumusețe Thalia, pe care o răspândește, fiindcă era scrisă în poezie, în mijlocul poporului, ca să se cânte multe cântece făcute anume pentru marea nari, călători, morari etc. în cari strecura deosemeni veninul învățaturii sale. Cât de tare se răspândise învățătura lui, se vede și de acolo că până și un săbor ținut în Bitinia, cum povestește istoricul Sozomen, îmbrățișea întru scrisoarea de obște adresată tuturor episcopilor cauza lui Ariu.

Impăratul Constantin, ajuns singur stăpân și cărmuitor al împărăției romane după strălucita învingere secerată împotriva lui Liciniu trimisese la Alexandria pe venerabilul episcop Osiu din Cordova (Spania), ca să împacă lucrurile în Alexandria, și nereușindu-i aceasta împreună cu Papa Silvestru, acesta ca și cel al bisericii, iar el ca episcop extern, adesea păzitor dinafară al intereselor sfintei biserici, convoacă un săbor la Nicea unde puteau să veni și pe mare și pe uscat toți vlădicii la împărăției sale. Desbaterile acestui mare săbor le conduce, în numele Papei Silvestru, episcopul

ingropa tot mai mult în dosarele de pe la ministerii. — Credem și noi, că ar fi timpul ca ceea ei să fie reînviată și ca înaltul nostru episcopesc să nu lase ca ea să mai fie apoi de nou îngropată.

După „pelerinajul“ atât de bucinat la Ierusalim, pe care organele de publicitate ale Sibiului îl anunțase pentru primăvara trecută, care a avut însă soarta celui de-al optulea conciliu ecumenic — amânat „ad calendas graecas“ — „Sibiul anunță mai nou un alt pelerinaj și tot la Ierusalim, pentru care s'a îndrit să compună de astădată chiar și un prospect oficial semnat de Consistor.

Lucrul pare a fi deci acum mult mai serios, și nu-i eschis ca acest pelerinaj să nu aibă soarta celui dintâiu. Ar fi și timpul, fiindcă datele, cum data lui s'a fixat iarăși chiar pe timpul noului nostru pelerinaj la Roma, s'ar putea crede că totul este o simplă manevră pentru a reduce însemnătatea și proporțiile pelerinajului nostru. — Și aceasta n'ar fi chiar rădăcina „de-a călca pe urmele sfinte ale Mântuitorului.

Ultimul număr al gazetei oficiale a eparhiei noastre orădane anunță, că *Consistorul nostru se va ținea anul acesta la Oradea mare în 18 August*, când se vor face primiri la teologic. Ca taxe de întreținere pentru școlarii eparhiale din Oradea mare și Beiuș s'a fixat pentru noul an școlar suma de 10,000 lei.

Dintr'un raport asupra ordinului atât de mare al Iesuiților reținem următoarele date interesante: În anul 1924 au lucrat în misiuni 161 membri ai acestui ordin. Din Europa ca sursă de misiuni se mai socotește singur Albania, unde au muncit 33 de Iesuiți. Restul s'a împărțit pe cum urmează: Asia cu 1458 membri în 20 de ținuturi, Africa cu 341 membri în 10 ținuturi, America cu 201 membri în 7 ținuturi, iar restul a contribuit la lăfșirea învățăturii creștine în Oceania. Mulți Iesuiți sunt apoi, în țările de teritorii misionare, în Statele unite ale Americii de nord și în țările baltice, cu osebire în Danemarca și în Lituania.

având lângă sine pe preoții din Roma și Vincentiu. În toți codicii sau cărțile, care ne-au rămas despre acest săbor, actele lui sunt subscrise în locul întâiu de episcopul Vincentiu și Vitus și Vincentiu, deși simpli preoți erau trimișii dela Roma!), și numai după aceea de ceilalți patriarhi după provincii, neputând nicăierea ca subscriitor împăratul, care socotia, cum am zis, numai de vlădică eximă — cum ne spune Eusebiu, scriitorul vieții împăratului (cartea IV, cap. XXIV) — și luă parte la săbor numai ca președinte de onoare al acestuia, lăsând diriguirea efectivă președinților săborului cum ne spune același Eusebiu (tot acolo în cartea III, cap XIII). În cursul desbatărilor s'a distins între toți mai ales sf. Atanasie din Alexandria, deși era numai diacon, cum ne spune Sozomen și marele Teodoret, discutând prin isteștiimea de a discuta și prin înțelepciunea cunoștințelor sale în învățătura creștină, aplausul tuturor drept credincioșilor împotriva ura dușmanilor credinței; iar între episcopi mai ales sf. Atanasie din Ancira. Ca rezultat al desbaterilor între episcopii dreptcredincioși și ariani și eusebieni, cari din urmă cercau să apuce pe o cale de mijloc, ca rezultat, zic al desbaterilor din cursul cărora, cum ne spun sf. Ambrozie și sf. Atanasie, s'a lăsat libertate absolută tuturor, s'a stabilit următorul simbol, aumit dela sf. Atanasie:

Intr'un număr mai nou al „Renașterii“ dela Cluj, un protopop ortodox scrie sub titlul „Pentru mai multă demnitate ortodoxă“, că „generațiunea mai nouă a credincioșilor români uniți... își face un titlu de mândrie să-zică greco-catolic“ și că lucrul acesta este a se mulțumi *activității tot mai stăruitoare a preoțimei noastre*, pe care o pune ca pildă în fața preoțimei ortodoxe, despre care spune că „nu e un factor cultural religios“, întrucât „din misiunea preoțească, nu îndeplinește, cu mici excepțiuni, decât ritualul“.

Sunt constatări ortodoxe, făcute într'un organ oficial, pe cari am crezut că e bine să le cunoască și cititorii noștri.

Din Stambul se anunță, că după multe sbuciumări, conflictul dintre Grecia și Turcia ivit din cauza expulzării fostului patriarh ecumenic este definitiv aplanat, așa că *alegerea noului patriarh de Constantinopol* se va face în timpul cel mai scurt. S'a căzut de acord ca guvernul dela Angora să excepționeze înainte pe aceia cari n'ar împlini condițiile de cetățenie otomană. Intre candidați se amintesc mitropolitul Deracului și mitropolitul Nicolae al Cezareei, care are cele mai multe șanse de-a fi ales.

Știri mărunte.

Personale. Dupăcum am mai anunțat, I. Preasfinția pâr. mitropolit VASILE a plecat Dumineca trecută la Băile Erculane, unde va rămâne timp de vre-o lună.

— P. Ven. Ordinariat arhiepiscopesc a numit pe pâr. Ioan Borsa la Chesler, pe pâr. Virgil Pop la Morlaca, pe pâr. Filip Gabor la Hăpșia și pe pâr. Iulian Făgărășan la Feneș (Zlatna).

Pierderea Suveranilor. Joia trecută, în 25 Iunie, MM. LL. Regele și Regina au părăsit țara pentru un timp de aproape două luni, până pela mijlocul lui August. Călătoria aceasta este în legătură cu boala recentă a M. Sale Regelui, care, pentru a se reface deplin, va sta timp mai îndelungat la băile Bagnolles în Franța. În timpul acesta M. Sa Regina va petrece mai mult în Anglia, iar la întoarcere, e vorba, ca

ambii Suverani să se oprească pe câtăva vreme și la Roma anului jubilar.

Întoarcerea lui Amundsen. Mai curând decum se aștepta după știrile pesimiste lansate în legătură cu soarta expediției polare, de care am amintit și în numărul ultim, Amundsen s'a reîntors, împreună cu toți tovarășii lui de drum. Raportul detaliat al marelui explorator — a cărui expediție recentă încă a fost împreunată cu primejdia vieții — nu s'a publicat până acum, dar și din cele ce s'au publicat, se poate spune, că expediția a avut rezultatele cele mai bune. Ajungând până la 87,41 grade lățime nordică, unde marea are o adâncime de 3750 m., se poate da ca sigur, că la polul nord, care nu mai are de acolo decât vre-o 250 km., nu este uscat. Știri mai nouă spun, că s'ar fi mers și mai departe, sburându-se chiar peste pol, dar oricum ar fi, e sigur, că atingerea definitivă a polului se va face tot cu aeroplanul, ale cărui servicii s'au dovedit escelente.

Locale. Lunia viitoare, sârbătoarea sfinților Petru și Pavel, va predică în catedrală pâr. Dr. Augustin Tatar, profesor la Academia de teologie.

— Terminându-se examenele prescrise, săptămâna trecută școlile noastre și-au ținut *încheierile festive de sfârșit de an*. Miercuri au încheiat teologia, școala normală și liceul de fete, iar ieri Vineri s'au dimis elevii liceului nostru de băieți. Au mai rămas singur elevii și elevele din clasele VIII, la cari s'au mai adaus vre-o 50 elevi străini dela liceul reformat din Aiud și dela cel luteran din Mediaș, a căror examen de bacalaureat s'a început tot ieri, în 25 Iunie. Trecând numărul acestor elevi binișor peste 100, examinarea lor abia va putea fi încheiată înainte de sfârșitul săptămânei viitoare.

— Măine se va aranja, în grădina din Veza, o petrecere de vară a tinerilor meseriași și comercianți din Blaj. Inceputul la orele 16. Prețul de intrare 20 Lei.

O nouă conferință internațională la București. Lunia trecută s'a deschis la București, în prezența alor vre-o 130 reprezentanți ai tuturor țărilor culte — între cari este și Argentina, Japonia și Peru — al șasălea congres internațional pentru chimie. Conducerea o are savantul englez Sir Pope, prezidentul Uniunii internaționale de chimie. Adunările se țin

Credem într'unul Dumnezeu, Tatăl atot-țitorul, făcătorul tuturor lucrurilor văzute și nevăzute. Și într'unul Domn Isus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, unul-născut din Tatăl, adevărat din ființa Tatălui, Dumnezeu din Dumnezeu, lumină din lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, născut, nu făcut, de o ființă cu Tatăl, prin carele toate s'au făcut, atât cele din cer cât și cele de pe pământ; carele pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire s'a scoborât din ceruri și s'a întrupat și s'a făcut om, a pățimit și a înviat a treia zi, s'a suit la ceruri și va veni să judece viii și morții. Și întru Spiritul Sfânt.

Ceice spun: A fost o vreme, când n'a fost, și înainte de a fi fost născut n'a fost, și că s'a făcut din nimica, sau ceice spun, că este dintr'o altă ipostază sau fire (decât Tatăl), sau că fiul lui Dumnezeu e creat, sau schimbăcios, sau supus schimbării, pe aceștia biserica catolică îi anatimizează“.

Acest simbol, care înfățișa învățătura veche și dreaptă a bisericii, a fost subscris, de toți episcopii, afară de cinci, iar împăratul a primit-o și dânsul ca pe o descoperire a Spiritului Sfânt sălășluit în bărbații sfinți, adunați la acest săbor al lumii din Nicea. Tot dânsul porunci să se ardă toate scrierile blestematului Ariu și a soților săi, trimițându-i pe dânsul precum și pe aderenții lui în exilul, în Iliria.

Pin acest săbor s'a dat lovitura de moarte acelora, cari voiau să sguduie temelii bisericii creștine, tăgăduind dumnezeirea lui Isus Hristos. Cercat-au arienii să-și ridice capul mai târziu sub nevredecicul împărat Constanțiu și cel deopotrivă cu dânsul Valente; primit-au învățăturile ariene Vizigoții, Ostrogoții, Vandalii și alte popoare în veacurile de mai târziu, dar învățătura lămurit stabilită odată la Nicea a străbătut ca un soare luminos prin toți norii greșelilor, și astăzi nici urmă despre ele. Credința celor 318 Părinți, bazată pe Evanghelie a străbătut toate veacurile, și adierea răcoritoare a acesteia o simțim cu toții plutind deasupra noastră și învâluindu-ne sufletele, cari cu smerenie se închină lui Isus Hristos, ca unui Domn și Dumnezeu.

*

La aniversara de acum a celui mare săbor să ne reînșuflețim credința în Domnul nostru Isus Hristos, Dumnezeu adevărat, lumină din lumină, de o ființă cu Tatăl. Astăzi, ca și atunci, azi și ieri și în vecii vecilor. El este plămuitorul și cărmuitorul sufletelor noastre, este mântuirea noastră, este fericirea noastră. Numai Lui slugindu-i cu suflete curate, cu viață nepătată, numai pentru El trăind și muncind, numai de El ascultând putem să ajungem la limanul mântuirii noastre.

la fundația Carol. Primele congrese s'au ținut începând cu 1919, la Roma, Bruxelles, Lyon, Cambridge și Copenhaga, dar nicăeri n'a participat un număr așa mare de chimiști ca acum la noi, unde i-a atras bogăția cu adevărat proverbială a solului și subsolului românesc.

Ajutoarele mai nouă pentru Atelierele orfelinatului. Atelierele orfelinatului nostru, a căror dezvoltare a luat în timpul din urmă prin instalarea de noi mașinării un avânt din cele mai frumoase, a primit dela ultimul raport următoarele ajutoare mai însemnate: Banca Națională 40,000; ministerul muncii 30,000; ministerul industriei și comerțului 30,000; »Patria« (Blaj) 10,000; Banca românească 10,000; »Petroșeni« 5000; »Albina« 4000; Banca Elvețiană 3000; Banca com. și ind. Diciosânmărtin 2000; Bank of Romania 2000; Banca com. italiană 2000; Soc. indust. de asig. (Buc.) 2000; Banca generală 2000; Creditul tehnic 1000; Casa noastră (Baia-mare) 1000; Uzinele »Reșița« 1000; Cassa de păstrare (Petroșeni) 1000; Generala petroliferă 1000; Reun. femeilor gr.-cat. (Sibiu) 1000; Soc. franco-română 500.

† **Păr. Ștefan Berinde**, parohul din Câmpuluineag și unul din cei mai populari preoți ai diecezei Lugojului, s'a stins la 30 Maiu c. în anul 54 al vieții și 31 al preoției sale cinstitute. — Odihnească în pace!

Întâlnire colegială. Ni-se cere publicarea următoarelor șire: »Absolvenții liceului din Blaj, promoția anului 1910, sunt rugați să-și comunice de urgență adresele lor direcțiunii acestui liceu, pentru a li-se da informațiuni asupra întrunirii colegiale ce urmează a avea loc în acest an. — Valeriu Crișan, preot, Mărgineni (jud. Făgăraș)«.

Cărți & Reviste.

N. BATZARIA: Sărmana Leila. Roman din viața cadănelor. Ediția II („Cartea Românească“). București. 1925. Prețul Lei 50.

MICHEL D'HERBIGNY S. I.: Après la mort du patriarche Tykhon. („Orientalia Christiana“ Vol. IV—2). Roma 1925. Prețul 8 lire.

Având ca subtitlu: »Patriarhatele din Constantinopol și Moscva — Proiectul anglo-ortodox al unui conciliu ecumenic — Greci și Ruși în Europa și America“, volumul acesta al eruditului iezuit, care este prezidentul „Institutului pontificiu oriental“, ne dă o serie de articole mai scurte, cuprinzând fapte și date deosebit de prețioase din viața ortodoxismului contemporan. Cea mai mare parte a lor se referă, evident, la cele două patriarhate mai de seamă (Constantinopol și Moscva), dar are și privitor la România un „coup d'oeil“, pe care, pentru interesul deosebit ce reprezintă îl dăm la alt loc în traducere românească.

BIBLIOTECA „PRESA BUNĂ“. Nr. 11—20. Iași. 1925. Prețul unui număr 4 Lei.

După mai multă vreme, harnica editură a catolicismului ieșan „Presa bună“, condusă cu multă pricepere de păr. Dr. A. Gabor, ne trimite deodată o întreagă serie din minunatele broșuri traduse din limba germană (cu preferință din Christofor v. Schmid), cari fac pe cât știm foarte mult bine, meritând cea mai largă răspândire. Cele apărute acum sunt următoarele: Nr. 11—12 „Prizonierul Corsarului“ (trad. de păr. B. Falewski). Nr. 13 „Cea mai bună moștenire“ (trad. de păr. Dr. Gh. Peți). Nr. 14 „Ouăle de paști“ (trad. de păr. B. Falewski). Nr. 15—16 „Sclavii Sultanului“ (trad. de Dr. Ios. Frey). Nr. 17 „Trandafirul“ (trad. de păr. B. Falewski). Nr. 18—19 „Răsbunarea Mercedarului“ (trad. de păr. B. Falewski). Nr. 20 „Gologani și galbeni“ (trad. de păr. B. Falewski). — Le recomandăm cu toată căldura.

ANUARUL Academiei teologice „Andreiane“ ortodoxe române în Sibiu pe anul școlar 1924/25.

Afară de obișnuitele date școlare, din care reținem că Academia (acum cu 4 cursuri) a avut un total de 73 elevi. Anuarul mai publică și un frumos studiu asupra epistolei sf. Pavel către Filimon — datorită prof. Nic. Colan —, în care se lămurește chestiunea creștinismului și a sclăviei.

DR. IUSTIN SUCIU: Patimile și moartea Domnului. (Biblioteca „Semănătorul“ Nr. 19—19/a.) Ediția II-a revăzută. Arad. 1925. Prețul 10 Lei.

Este o broșură, de 125 pp. octav mic, din cele mai folositoare și de aceea ne bucurăm că a putut ieși în timp destul de scurt într-o a doua ediție. Într'un tipar bine îngrijit ni-se dă în ea, cu păstrarea textului evanghelic (șagunian) și scurte lămuriri, plasate de comun între paranteze, o armonizare a celor 4 evanghelii asupra patimilor și morții Domnului. Un mic „adaus“ cuprinde la urmă și câteva parabole și alte învățături de-ale Mântuitorului. Autorul este profesor de teologie ortodoxă, dar cu toate acestea n'a ținut să evidențieze în ce privește primatul, și chiar infalibilitatea, doctrina deosebită de aceea a bisericii noastre, așa că broșura poate fi pusă fără teamă și în mâna credincioșilor noștri.

E. LOVINESCU: Grigore Alexandrescu. Viața și opera lui. Ediția II („Cartea Românească“). București. 1925. Prețul Lei 40.

Autorul monografiilor asupra lui Gheorghe Asachi și Costache Negruzzi, scoate acum, după aproape 15 ani, a doua ediție a primei sale încercări în această direcție. Utilizând tot ce s'a scris dela prima ediție asupra lui Grigorie Alexandrescu, autorul face cărții sale într'adevăr „toate îndreptările de fond și de formă“, dupăcum afirmă în scurta sa prefață. Este o lucrare de analiză, conștientă și amănunțită, care pune în adevărata lumină nu un singur om și opera lui, ci o epocă întreagă.

O. D. BLIDARIU: Fiul lui Lucifer. Poem. Editura „Cartea Românească“. București. 1925. Prețul Lei 15.

În versuri de o tărie neobișnuită, cari nu sunt ale unui începător, autorul ne dă în acest frumos poem o formă originală a concepției despre răsvăritura lui Lucifer și a operei lui neisbutite din lume. Dușman nelm-păcat al misterelor, desvâlțate singur înaintea Stăpânului a toate, ingerul acesta scos din raiul fericirii vede chiar în fiul său, poetul, în care și-a pus toate nădejile, zădărnicea planului său de-a răsturna puterea celui Prealnalt prin desvelirea tuturor misterelor. Poetul — el însuși un mister — se supune, după îndelungate sbuciumări, voinței lui Dzeu, scoțând prin aceasta pe buzele chipului „muncit de lupte și de doruri“ alui Lucifer cuvintele: „Ah, nu izbânda asta am visat-o!...“

ȚĂRĂNISMUL. An. I Nr. 11. Revista săptămânală a partidului țărănesc. București (callea Victoriei 77). Abonamentul 150 Lei pe an.

Lupta, pe care, cu atâta dărzenie, o poartă partidul țărănesc — unit mai nou cu partidul național — în parlament și în viața publică, o duce prin această revistă, scrisă anume pentru popor, și în viața satelor noastre pregătind astfel, săptămână de săptămână, sufletul maselor pentru ridicarea cât mai neîntârziată a adevăratei democrații între factorii de conducere ai țării. Este o tribună, al cărei cuvânt se aude, pe cât știm, foarte departe. Ca director al ei semnează d. Ion Mihalache.

FIRE DE TORT. An. I Nr. 2—3 (Aprilie—Maiu). Revista elevilor dela liceul „Regele Ferdinand“ din Turda. Abonamentul 60 Lei pe an.

Este o nouă revistă menită a trezi și desvolta dragostea pentru citit și scris a elevilor noștri din școlile secundare. Nu suntem prietini manifestărilor de acest fel, fiindcă socotim a fi mult mai pedagogic a restrânge „activitatea literară“ al elevilor între marginele școlii, respective a cercului ei literar, dar având o conducere atât de probată, cum este la această revistă aceea a dlui prof. Teodor Murășan, nu numai că n'avem de spus un singur cuvânt împotriva ei, ci găsim chiar că ea poate fi încurajată.

Telefonul „Unirii“.

D. Gherla. Iumea a început să se anunțe și sunt bune nădejdi, că la al doilea pelerinaj încă vom avea cel puțin atâția câți au participat la cel dintâiu. Terminul de anunțare se va fixa probabil pe ziua de 1 August, dar e bine ca ele să se facă încă de pe acum — aici la redacția noastră — pentru a nu prea întârzia cu lucrările pregătitoare.

M. Sibiu. Spuneți, Vă rugăm, erudiților teologi dela așanumita »Lumina satelor«, că biserica Romei are din edițiile sfintei Scripturi pentru popor cevași mai multe și neasămănat mai vechi, decât acelea cu cari se poate mândri ortodoxismul de ori unde. Și dacă această biserică, în care de fapt nu prea poate face oricine tot ce-i trăsnește prin minte, nu admite ca aceste ediții populare să se tipărească fără notele necesare, asta nu înseamnă că ea ar avea ceva de ascuns, ori că s'ar teme, bunăoară, că Scaunul roman al sfântului Petru ar putea avea ceva scădere de pe urma cetirii sf. Scripturi — cum cearcă dior a prostii pe sârmanii lor cititori —, ci este o foarte înțeleaptă măsură

de precauțiune, ca locurile mai grele ale ei, cari nu puțin, să nu poată fi rău interpretate și să nu li poată da înțelesuri greșite ca bunăoară acelea pe le găsim chiar și în numărul mai nou al »Luminii« biene. — Iar cât privește dispoziția sufletească, pe ce au avut-o peregrinii noștri romani, asupra căreia li găm să se informeze cu deamănuntul dela profesorii lor de religie din Sibiu, care a ținut să se prezinte el (horribile dictu!) în fața »Antichristului« dela Rom, fie deplin incredințați, că voiajul lor la Ierusalim se va face nici pe jumătate în condiții atât de creștinești, cum s'a făcut pelerinajul nostru la Roma.

Dr. B. Lugoș. Primind cele trimise, le vom înloc în numărul proxim. Pentru acest număr nu s'a putut. — Apropierea noastră mai mare de parlament vizati, nu ne folosește cu nimic sub raportul unei bune informații asupra chestiunii atinse. Să sperăm că reluându-se firul ei în proxima conferință episcopască, vom ajunge ca ea să fie pusă de nou la ordinea zilei.

P. Târgu-Murăș. Neputând se complini întru de plecarea păr. mitropolit, lucrul se va întârzia ad — pe cât am aflat — timp de vre-o lună, până la toarcerea I. Preasfinției Sale. Până atunci cel puțin va putea forma mai bine o părere asupra persoanelor lei mai potrivite de-a a ocupa postul de acolo, decât de nu mai puțin decât 21 de inși.

V. Colibița. Canonul, pe care-l doriți, are un text: »Licet in codice iuris canonici Ecclesie quoque Orientalis disciplina saepe referatur, ipse tamen unam respicit Latinam Ecclesiam, neque Orientali obligat, nisi de iis agatur, quae ex ipsa rei natura et Orientalem afficiunt.«

B. Bărzava. Foaia va merge pe adresa indicată.

P. Boghiș. Mulțumim! Greșala s'a îndreptat.

VASILE HOZ

PRĂVĂLIE DE MANUFACTURĂ.

(97) 19—82

Mare asortiment de mărfuri din Cehoslovacia ca: **Zefire, Delenuri, Satinuri, Basmale** etc., precum și o **dăjdiu bisericești: Vestminte și Prapori** din cele mai bune stofe elvețiene, apoi **Potire, Cădelnițe, Cruci de mână și Cruci de prapori** cu prețuri convenabile.

Serviciul ireproșabil.

NB. Rog nimeni să nu-și comande din alt loc până ce nu se va convinge de prețurile mele.

SIBIU, Piața Prințul Carol Nr. 6

Buzdughină & Hoz

Intreprindere românească

SIBIU

TURNĂTORIE DE FONTĂ ȘI METAL
ATELIER MEHANIC
MAȘINI DE TREERAT
MORI, MOTOARE, CAZANE.

TURNĂTORIE DE CUPRUM
POTE din cel mai bun material, cu garantarea cuvenită și prețurile cele mai solide.

(33) 10—7

☐ CUMPĂRAM aramă veche, în orice cantitate, precum și lucii vechi de mașini.

Cețiți și răspândiți:

☐ „UNIREA!“ ☐